

SYSTEM CERTYFIKACJI

Wersja: Trzecia 02.2017

Wersja obowiązuje od dnia 01.03.2017

I WPROWADZENIE

Dokument ten powstał, aby dostosować wcześniejszą wersję Systemu Certyfikacji OTDL do aktualnego stanu prawnego oraz wiedzy jaką posiadamy z zakresu bezpiecznej pracy na wysokości. Poprawki związane są ze zmianami jakie nastąpiły w przepisach prawnych, nowych elementach wyposażenia chroniącego przed upadkiem z wysokości jak również w wyniku zebrania nowych obserwacji oraz większego doświadczenia przez członków naszej organizacji, instruktorów oraz egzaminatorów.

Celem jest oddanie w Państwa ręce wytycznych spełniających najwyższy możliwy poziom profesjonalizmu oraz bezpieczeństwa. Chcemy, aby poniższe wytyczne były jak najbardziej jasne, by pracę na linach uczynić jak najbardziej efektywną oraz bezpieczną.

Dokument ten jest wewnętrznym zbiorem zasad, który obowiązuje członków OTDL.

Dokument ten nie jest przepisem prawnym.

Z poważaniem Zarząd OTDL

II ZAGADNIENIA

Niniejszy dokument opisuje wszystkie wymagania dotyczące zasad certyfikacji pracowników dostępu linowego na poszczególne stopnie kwalifikacji OTDL. Opisuje również wszystkie zagadnienia związane z ważnością dokumentów wydanych przez OTDL, przechodzeniem na wyższe poziomy kwalifikacji, zasadami szkoleń oraz egzaminowania.

III ŹRÓDŁA

Podstawowymi źródłami prawnymi powstania tego dokumentu są przepisy prawne obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej, ale mając na uwadze Naszą obecność w Unii Europejskiej i zbieżną politykę wszystkich państw członków UE w zakresie bezpieczeństwa pracy przywołujemy również jako źródło Dyrektywy Europejskie.

Różnice w przepisach prawnych pomiędzy poszczególnymi krajami członkami UE w zakresie bezpieczeństwa pracy na wysokości są minimalne i odnoszą się jedynie co do wymogów w zakresie badań lekarskich, formy dokumentacji potrzebnej podczas wykonywania pracy, formy wystawiania zaświadczeń o ukończeniu kursu w zakresie bezpiecznej pracy na wysokości jak i potrzeby kwalifikacji pedagogicznych personelu szkolącego.

Niniejszy dokument uszczegóławia zapisy, które znajdują się w przepisach podanych jako źródła tak, aby szkolenia, egzaminy jak i sama praca na wysokości była jak najbardziej bezpieczne i profesjonalne.

DYREKTYWY

Dyrektywa 89/656/EWG Minimalne wymagania w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia dotyczące stosowania środków ochrony indywidualnej;
Dyrektywa 89/655/EWG Minimalne wymagania w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia podczas używania przez pracowników wyposażenia roboczego przy pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG);
Dyrektywa 89/955/EWG Użytkowanie narzędzi w pracy;
Dyrektywa 89/391/EWG w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy;
Dyrektywa 89/686/EWG w sprawie środków ochrony indywidualnej;
Dyrektywa 2001/45/UE Tymczasowa praca na wysokości.

ROZPORZĄDZENIA

OBWIESZCZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
Dz.U. 2003.169.1650;
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 30 września 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy,
Dz.U.2003.178.1745;
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych,
Dz.U.2003.47.401.

NORMY EUROPEJSKIE

PN-EN 341/2011E Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości – Urządzenia do opuszczania stosowane w akcjach ratowniczych;
PN-EN 353-1/2005P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Część 1: Urządzenia samozaciskowe ze sztywną prowadnicą;
PN-EN 353-2/2005P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Część 2: Urządzenia samozaciskowe z giętką prowadnicą;
PN-EN 354/2012P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Linki bezpieczeństwa;
PN-EN 355/2005P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Amortyzatory;
PN-EN 358/2002P Indywidualny sprzęt ochronny ustalający pozycję podczas pracy i zapobiegający upadkom z wysokości – Pasy ustalające pozycję podczas pracy i ograniczające przemieszczanie oraz linki ustalające pozycję podczas pracy;
PN-EN 360/2005P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Urządzenia samohamowne;
PN-EN 361/2005P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Szelki bezpieczeństwa;
PN-EN 362/2006P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Łączniki;

PN-EN 363/2008E Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Systemy powstrzymywania spadania;
PN-EN 364/1996P Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości – Metody badań;
PN-EN 365/2006P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Ogólne wymagania dotyczące instrukcji użytkowania, konserwacji, badań okresowych, napraw znakowania i pakowania;
PN-EN 397+A1/2013-04E Przemysłowe hełmy ochronne;
PN-EN 795/2012E Ochrona przed upadkiem z wysokości – Urządzenia kotwiczące;
PN-EN 813/2008E Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości – Uprząże biodrowe;
PN-EN 1891/2002P Sprzęt ochrony indywidualnej zapobiegający upadkom z wysokości – Liny rdzeniowe w oplocie o małej rozciągliwości;
PN-EN 12841/2009P Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości – Linowe systemy asekuracyjne i wspomagające pracę – Urządzenia regulacyjne dla lin;
PN-EN 892/2013E Sprzęt alpinistyczny – Dynamiczne liny do wspinaczki – Wymagania bezpieczeństwa i metody badań.

IV DEFINICJE

W niniejszym dokumencie poniższe terminy oznaczają:

CERTYFIKAT – dokument pisemny poświadczający poziom kwalifikacji.

DOSTĘP LINOWY – rodzaj pracy na wysokości, z wykorzystaniem co najmniej dwóch niezależnie zakotwiczonych lin. Jedna z lin jest liną roboczą, po której pracownik porusza się zarówno w górę jak i w dół przy pomocy odpowiednich przyrządów. Druga lina jest liną asekuracyjną.

DOSWIADCZENIE – wykonana praca i czynności związane z zastosowaniem metod dostępu linowego, prowadzone pod nadzorem wykwalifikowanych osób.

KWALIFIKACJE – umiejętności, wiedza oraz udokumentowane odpowiednie szkolenie dla danego rodzaju pracy.

POWINIEN – okolicznik, w rozumieniu tego dokumentu oznacza obowiązek (powinien = musi).

SZKOLENIE – zorganizowany trening przekazujący niezbędną wiedzę i umiejętności.

SZKOLENIE PODSTAWOWE – zorganizowany trening na dany poziom, na którym kandydat jest pierwszy raz.

SZKOLENIE ODŚWIEŻAJĄCE – szkolenie mające na celu odnowienie kwalifikacji, przed lub po upływie terminu ich ważności, na tym samym poziomie.

SZKOLENIE PRZYPOMINAJĄCE – szkolenie przeznaczone dla osób, które miały ponad sześciomiesięczną przerwę w wykonywaniu pracy z użyciem technik dostępu linowego.

PRZEPRACOWANE GODZINY – godziny pracy z wykorzystaniem technik dostępu linowego, takich jak: zjazd, podchodzenie, technika sztucznych ułatwień, budowanie stanowisk, transport linowy, konserwacja sprzętu, nadzór, szkolenie, egzaminowanie.

DZIENNIK PRAC – książka wydawana indywidualnie każdemu posiadaczowi uprawnień OTDL, w której dokumentuje on swoje doświadczenie- godziny pracy w dostępie linowym.

KANDYDAT – używane wymiennie z KURSANT.

KURSANT – osoba biorąca udział w szkoleniu, która nie posiada aktualnego certyfikatu poziomu o który się ubiega.

ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ (ŚOI) – sprzęt ochrony indywidualnej, każdy element wyposażenia, który chroni przed upadkiem z wysokości i obrażeniami ciała.

OCENA RYZYKA – sporządzona na piśmie indywidualna ocena zagrożeń wynikająca z czynności wykonywanych w dostępie linowym w miejscu pracy, kursu, egzaminu.

MANEKIN – przedmiot o wadze min. 70 kg, imitujący swoim ciężarem dorosłego człowieka, wykorzystywany podczas szkoleń i egzaminów do pozorowanych akcji ratowniczych.

BŁĄD DYSKWALIFIKUJĄCY – sytuacja, w której kursant w znaczący sposób naraził na niebezpieczeństwo siebie lub innych. Popęlnienie błędu dyskwalifikującego powoduje natychmiastowe zakończenie egzaminu z wynikiem negatywnym.

BŁĄD DROBNY – sytuacja, w której nie doszło do znaczącego narażenia na niebezpieczeństwo siebie lub innych, ale zasady bezpieczeństwa zostały naruszone.

BEZPOŚREDNIE PRZEJŚCIE – możliwość uzyskania certyfikatu poziomu 2 lub 3 z pominięciem wcześniejszych poziomów. Warunki dopuszczenia i uzyskania kwalifikacji poziomów 2 i 3 za pomocą bezpośredniego przejścia reguluje dokument OTDL – Zasady Bezpośredniego Przejścia.

V POZIOMY KWALIFIKACJI

Wyróżnia się trzy podstawowe oraz dwa dodatkowe poziomy kwalifikacji.

Poziomy podstawowe kwalifikacji:

POZIOM 1. STAŻYSTA DOSTĘPU LINOWEGO - pracownik na tym poziomie jest zdolny do wykonywania prac z wykorzystaniem dostępu linowego pod nadzorem osoby z kwalifikacjami poziomu 3.

POZIOM 2. TECHNIK DOSTĘPU LINOWEGO – pracownik na tym poziomie posiada wiedzę i umiejętności pozwalające przygotowywać stanowiska, budować oraz obsługiwać systemy wyciągowe, brać udział w akcjach ratowniczych. Prace w dostępie linowym może wykonywać pod nadzorem osoby z kwalifikacjami poziomu 3.

POZIOM 3. SPECJALISTA DOSTĘPU LINOWEGO – pracownik na tym poziomie posiada pełną wiedzę oraz umiejętności z zakresu dostępu linowego pozwalającą mu również przygotowywać oraz nadzorować pracę innych pracowników z poziomów 1 i 2.

Poziomy dodatkowe kwalifikacji:

INSTRUKTOR – pracownik na tym poziomie posiada pełną wiedzę oraz umiejętności z poziomów 1, 2 i 3 oraz dodatkowo odpowiedni kurs pedagogiczny i odpowiedni staż pracy jako specjalista dostępu linowego. Może organizować i przeprowadzać szkolenia na wszystkich trzech poziomach kwalifikacji.

EGZAMINATOR - pracownik na tym poziomie posiada pełną wiedzę oraz umiejętności z poziomów 1, 2 i 3; dodatkowo odpowiedni kurs pedagogiczny, odpowiedni staż pracy jako specjalista dostępu linowego oraz instruktor. Może przeprowadzać egzaminy dla kandydatów na wszystkich trzech poziomach kwalifikacji.

WYMAGANIA STAWIANE KANDYDATOM NA STAŻYSTĘ DOSTĘPU LINOWEGO – POZIOM 1

Wymagania stawiane kandydatowi przed rozpoczęciem szkolenia:

Kandydat powinien mieć ukończone 18 lat.

Kandydat powinien być w dobrej kondycji fizycznej.

Kandydat powinien podpisać oświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do odbycia szkolenia.

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANE OD STAŻYSTY DOSTĘPU LINOWEGO

Wiedza teoretyczna:

- a/ znajomość podstawowych przepisów prawnych w zakresie bezpieczeństwa pracy na wysokości,
- b/ znajomość podstawowych zasad OTDL, dokumentów OTDL,
- c/ podstawowa wiedza na temat dokumentacji wymaganej podczas prac, plan BIOZ,
- d/ organizacja miejsca pracy,

- e/ kategorie środków ochrony indywidualnej,
- f/ dobór i zastosowanie wyposażenia do pracy w dostępie linowym,
- g/ przegląd sprzętu - zasady,
- h/ rodzaje punktów i systemów kotwiczących,
- i/ znajomość trójkąta sił,
- j/ znajomość podstawowych systemów wyciągowych,
- k/ wielkości sił jakie mogą wystąpić podczas pracy na wysokości, w szczególności podczas powstrzymania upadku,
- l/ świadomość ryzyka związanego z pracą na wysokości.

Sprzęt i olinowanie:

- a/ zakładanie i dopasowanie wyposażenia osobistego,
- b/ kontrola wyposażenia osobistego przed użyciem,
- c/ obsługa przyrządów przyrządy asekuracyjne, zjazdowe i do podchodzenia,
- d/ wiązanie węzłów (ósemka, barylka, motyl alpejski, ósemka z podwójnymi uszami, tzw. „uszy zająca”),
- e/ budowa stanowiska podstawowego,
- f/ budowa małego stanowiska „Y”,
- g/ sposoby ochrony lin i taśm stanowiskowych,
- h/ pakowanie i zwijanie lin.

Manewry linowe:

- a/ zjazd,
- b/ podchodzenie,
- c/ zamiana ze zjazdu w podchodzenie i odwrotnie,
- d/ schodzenie po na linie na przyrządach zaciskowych,
- e/ podchodzenie po linie na przyrządzie zjazdowym,
- f/ pokonywanie węzłów na linie,
- g/ pokonywanie odciągu pojedynczego/podwójnego,
- h/ pokonywanie małego stanowiska przepinkowego,
- i/ transfer z liny na linę mały i duży,
- j/ pokonywanie ochrony na linie,
- g/ pokonywanie krawędzi.

Wspinanie:

- a/ wspinanie po drabinie z linkami bezpieczeństwa,
- b/ technika sztucznych ułatwień w poziomie na punktach stałych,
- c/ technika sztucznych ułatwień w poziomie na punktach przesuwnych.

Ratownictwo/układy wyciągowe:

- a/ uwalnianie uszkodzonego z przyrządu zjazdowego,
- b/ podnoszenie na podstawowym układzie wyciągowym (3:1),

c/ opuszczanie uszkodzonego.

WYMAGANIA STAWIANE KANDYDATOM NA TECHNIKA DOSTĘPU LINOWEGO – POZIOM 2

Wymagania stawiane kandydatowi przed rozpoczęciem szkolenia:

Kandydat powinien mieć ukończone 19 lat.

Kandydat powinien być w dobrej kondycji fizycznej.

Kandydat powinien podpisać oświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do odbycia szkolenia.

Kandydat powinien posiadać certyfikat stażysty dostępu linowego P1 co najmniej 1 rok.

Certyfikat stażysty dostępu linowego w dniu egzaminu musi być ważny.

Kandydat powinien mieć doświadczenie, jako stażysta dostępu linowego P1, w wymiarze minimum 1000 godzin udokumentowanych w książce prac.

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANE OD TECHNIKA DOSTĘPU LINOWEGO - POZIOM 2

Wiedza teoretyczna:

Obejmuje wymagania dla poziomu 1 oraz dodatkowo znajomość:

- a/ sił w układach wyciągowych,
- b/ sił i zasady napinania i obciążania lin,
- c/ poziomych systemów asekuracyjnych,
- d/ zasad pracy w ograniczeniu,
- e/ zasad wyboru stanowisk kotwiczących.

Sprzęt i poręczowanie:

Obejmuje wymagania dla poziomu 1 oraz dodatkowo:

- a/ budowę dużego stanowiska „Y”,
- b/ budowę małego stanowiska przepinkowego,
- c/ budowę odciagu pojedynczego i podwójnego,
- d/ budowę lin napiętych, tzw. „tyrolek”,
- e/ budowę systemu do pracy w ograniczeniu,
- f/ budowę stanowiska „złodziejskiego”.

Manewry:

Obejmują manewry z poziomu 1 oraz dodatkowo:

- a/ pokonywanie odciagu podwójnego,
- b/ pokonywanie dużego stanowiska przepinkowego.

Wspinanie:

Obejmuje wspinanie z poziomu 1 oraz dodatkowo:

- a/ technikę sztucznych ułatwień w pionie.

Ratownictwo/układy wyciągowe:

Obejmuje ratownictwo z poziomu 1 oraz dodatkowo:

- a/ uwalnianie uszkodzonego z przyrządów zaciskowych,
- b/ zjazd z uszkodzonym przez małe stanowisko przepinkowe,
- c/ zjazd z uszkodzonym przez odciąg pojedynczy,
- d/ transfer z uszkodzonym,
- e/ ratownictwo z techniki sztucznych ułatwień,
- f/ wyciąganie uszkodzonego z użyciem dodatkowej liny,
- g/ transport wielokierunkowy,
- h/ liny napięte, tzw. „tyrolka”.

WYMAGANIA STAWIANE KANDYDATOM NA SPECJALISTĘ DOSTĘPU LINOWEGO – POZIOM 3

Wymagania stawiane kandydatowi przed rozpoczęciem szkolenia:

Kandydat powinien mieć ukończone 20 lat.

Kandydat powinien być w dobrej kondycji fizycznej.

Kandydat powinien podpisać oświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do odbycia szkolenia.

Kandydat powinien posiadać certyfikat technika dostępu linowego P2 co najmniej 1 rok.

Certyfikat technika dostępu linowego w dniu egzaminu musi być ważny.

Kandydat powinien mieć doświadczenie, jako technik dostępu linowego P2, w wymiarze minimum 1 000 godzin udokumentowanych w książce prac.

Kandydat powinien posiadać aktualny kurs pierwszej pomocy (nie starszy niż 3 lata).

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANE OD SPECJALISTY DOSTĘPU LINOWEGO - POZIOM 3

Wiedza teoretyczna:

Obejmuje wymagania dla poziomu 2 oraz dodatkowo:

- a/ znajomość podstawowych norm PN-EN związanych z pracą na wysokościach,
- b/ zasady tworzenia dokumentacji związanej z pracą (ocena ryzyka, plan BIOZ - bezpieczeństwa i ochrony zdrowia),
- c/ organizacja pracy oraz działań ratowniczych.

Sprzęt i poręczowanie:

Obejmuje wymagania dla poziomu 2 oraz dodatkowo:

- a/ kontrolę wyposażenia do pracy na wysokości,
- b/ budowę stanowisk odpuszczanych.

Manewry:

Obejmuje manewry z poziomu 2.

Wspinanie:

Obejmuje wspinanie z poziomu 2.

Ratownictwo/układy wyciągowe:

Obejmuje ratownictwo z poziomu 2 oraz dodatkowo:

- a/ zjazd z uszkodzonym przez węzły,
- b/ zjazd z uszkodzonym przez duże stanowisko przepinkowe,
- c/ zjazd z uszkodzonym przez odciąg podwójny,
- d/ uwalnianie uszkodzonego z krótkiego wpięcia,
- e/ ratownictwo zespołowe,
- f/ ratowanie z lin obciążonych/ napiętych.

WYMAGANIA STAWIANE KANDYDATOM NA INSTRUKTORA OTDL

Kandydat powinien mieć ukończone 21 lat.

Kandydat powinien być w dobrej kondycji fizycznej.

Kandydat powinien posiadać aktualne badania lekarskie uprawniające do pracy na wysokości powyżej 3 metrów.

Kandydat powinien posiadać certyfikat specjalisty dostępu linowego P3 co najmniej 1 rok.

Certyfikat specjalisty dostępu linowego w dniu składania aplikacji musi być ważny.

Kandydat powinien mieć doświadczenie jako specjalista dostępu linowego P3 w wymiarze minimum 300 godzin udokumentowanych w książce prac.

Kandydat powinien posiadać aktualny kurs pierwszej pomocy (nie starszy niż 3 lata).

Kandydat powinien przepracować jako asystent podczas szkoleń z dostępu linowego w systemie OTDL co najmniej 96 godzin. W tym minimum 2 pełne kursy.

Kandydat powinien posiadać odpowiedni kurs pedagogiczny o wymiarze min. 80 godzin, dający mu uprawnienia do prowadzenia zajęć w pozaszkolnych formach nauczania (instruktora praktycznej nauki zawodu).

Po spełnieniu tych wymagań kandydat składa aplikację wraz z pełną, wymaganą dokumentacją do Komisji Szkoleniowej i po pozytywnym rozpatrzeniu zarząd OTDL powołuje go na instruktora.

Instruktor do utrzymania statusu instruktora musi w ciągu roku kalendarzowego przeprowadzić przynajmniej 2 szkolenia w systemie OTDL, bądź IRATA, SPRAT, FISAT. Pozostałe szkolenia innych organizacji podlegają weryfikacji przez Komisję Szkoleniową.

WYMAGANIA STAWIANE KANDYDATOM NA EGZAMINATORA OTDL

Kandydat powinien mieć ukończone 24 lata.

Kandydat powinien być w dobrej kondycji fizycznej.

Kandydat powinien posiadać aktualne badania lekarskie uprawniające do pracy na wysokości powyżej 3 metrów.

Kandydat powinien posiadać certyfikat specjalisty dostępu linowego P3 co najmniej 4 lata.

Certyfikat specjalisty dostępu linowego w dniu składania aplikacji musi być ważny.

Kandydat powinien mieć doświadczenie jako instruktor OTDL (prowadzenie szkoleń z dostępu linowego w systemie OTDL) w wymiarze minimum 400 godzin udokumentowanych w książce prac.

Kandydat powinien posiadać aktualny kurs pierwszej pomocy (nie starszy niż 3 lata).

Kandydat powinien posiadać odpowiedni kurs pedagogiczny, dający mu uprawnienia do prowadzenia zajęć w pozaszkolnych formach nauczania (instruktora praktycznej nauki zawodu).

Kandydat powinien posiadać uprawnienia BHP na poziomie co najmniej technika.

Po spełnieniu tych wymagań kandydat składa aplikację wraz z pełną dokumentacją do Komisji Szkoleniowej i po pozytywnym rozpatrzeniu, zarząd OTDL powołuje go na egzaminatora.

Egzaminator do utrzymania statusu egzaminatora musi w ciągu roku kalendarzowego przeprowadzić przynajmniej 2 egzaminy w systemie OTDL.

WAŻNOŚĆ CERTYFIKATÓW

Wszystkie certyfikaty na podstawowe poziomy kwalifikacji poziomy 1, 2 i 3 wystawiane są na okres 3 lat. Po tym okresie należy certyfikat odnowić biorąc udział w szkoleniu przypominającym, lub szkoleniu na kolejny wyższy poziom.

Stażysta poziomu 1 oraz technik poziomu 2, jeśli przez 6 miesięcy nie wykonywali pracy w technikach dostępu linowego mają zawieszony certyfikat do czasu odbycia szkolenia odświeżającego. Szkolenie odświeżające powinno trwać minimum 6 godzin. Szkolenie odświeżające nie kończy się egzaminem. Patrz szkolenie odświeżające, strona 12.

Specjalista poziomu 3 (w tym instruktor i egzaminator), jeśli przez 6 miesięcy nie wykonywał pracy w technikach linowych, powinien skontaktować się z Komisją Szkoleniową OTDL w celu uzgodnienia zakresu szkolenia odświeżającego.

PRZETERMINOWANIE CERTYFIKATU

- Do 3 miesięcy.

Kandydat, któremu przeterminował się certyfikat, ale nie więcej niż o 3 miesiące, musi przejść pełne 4 dniowe szkolenie przypominające na dany poziom zakończone jednodniowym egzaminem.

Kandydat, który chce przejść na wyższy poziom, powinien najpierw przejść pełne 4 dniowe szkolenie przypominające, zakończone jednodniowym egzaminem na poziom, który posiadał. Następnie po okresie 3 miesięcy, w czasie których musi przepracować min. 100 godzin w technikach dostępu linowego, udokumentowanych w książce prac, może przystąpić do kursu na poziom wyższy.

- Do 12 miesięcy.

Kandydat, któremu przeterminował się certyfikat, ale nie więcej niż o 12 miesięcy, musi przejść pełne 4 dniowe szkolenie przypominające na dany poziom, zakończone jednodniowym egzaminem.

Kandydat, który chce przejść na wyższy poziom powinien najpierw przejść pełne 4 dniowe szkolenie przypominające, zakończone jednodniowym egzaminem na poziom, który posiadał. Następnie po okresie 6 miesięcy, w czasie których musi przepracować min. 300 godzin w technikach dostępu linowego, udokumentowanych w książce prac, może przystąpić do kursu na poziom wyższy.

- Powyżej 12 miesięcy.

Kandydat, któremu przeterminował się certyfikat o więcej niż o 12 miesięcy, musi przejść pełne 4 dniowe szkolenie przypominające na dany poziom zakończone jednodniowym egzaminem.

Kandydat, który chce przejść na wyższy poziom powinien najpierw przejść pełne 4 dniowe szkolenie przypominające zakończone jednodniowym egzaminem na poziom, który posiadał. Następnie po okresie 12 miesięcy, w czasie których musi przepracować min. 1 000 godzin w technikach dostępu linowego, udokumentowanych w książce prac może przystąpić do kursu na poziom wyższy.

VI ZASADY OGÓLNE SZKOLEŃ

Wszyscy przyszli pracownicy powinni posiadać pełną wiedzę na temat metod dostępu linowego, które będą stosować. Podczas szkolenia, kursanci powinni być obserwowani przez instruktora prowadzącego szkolenie, którego zadaniem jest upewnienie się, że wszystkie opisane w wytycznych zadania wykonywane są w prawidłowy i bezpieczny sposób.

INFORMACJE OGÓLNE

Jednostka prowadząca szkolenia powinna zapewnić kursantom odpowiednie warunki szkolenia, na które składają się: miejsce szkolenia odpowiednio wyposażone w odpowiednie urządzenia, punkty kotwiczące, konstrukcje, odpowiednią ilość wyposażenia indywidualnego, dostęp do materiałów szkoleniowych, wytycznych OTDL oraz przepisów prawnych i dokumentacji wyposażenia.

W miejscu szkolenia powinny być zapewnione podstawowe warunki socjalne takie jak toalety, sala wykładowa, w razie potrzeby pomieszczenie, w którym kursanci mogą się ogrzać i odpocząć pomiędzy kolejnymi fazami szkolenia.

W celu zminimalizowania ryzyka upadku z wysokości miejsce szkolenia powinno być regularnie kontrolowane. Jednostka prowadząca szkolenie zobowiązana jest do identyfikacji zagrożeń i przeprowadzenia oceny ryzyka w miejscu szkolenia. Uczestnicy szkolenia powinni być zapoznani z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi podczas szkolenia.

Jednostka prowadząca szkolenie powinna zapewnić kursantom co najmniej jednego manekina o wadze przynajmniej 70 kg do ćwiczeń z wyciągania i ratownictwa. W przypadku ćwiczeń, w których rolę poszkodowanego odgrywa żywy człowiek powinno być to uwzględnione w ocenie ryzyka szkolenia.

Egzaminator ma obowiązek przed rozpoczęciem szkolenia sprawdzić czy:

- a/ szkolenie było prowadzone w warunkach i z zastosowaniem wytycznych niniejszego dokumentu,
- b/ kandydaci spełniają kryteria określone w niniejszym dokumencie.

Jeśli któryś z warunków przeprowadzenia szkolenia nie został spełniony, egzaminator nie może przeprowadzać egzaminu i powinien ten fakt zgłosić do biura OTDL.

Jeśli któryś z kandydatów nie spełnia wymagań dopuszczenia do egzaminu, egzaminator nie może go egzaminować do czasu spełnienia wymagań.

Jednostka prowadząca szkolenie odpowiada za całość organizacyjną związaną ze szkoleniem oraz za zweryfikowanie, czy kandydat przed szkoleniem spełnia kryteria pozwalające mu na uczestnictwo w danym szkoleniu.

Szkolenie powinno być przeprowadzone tak, aby zapewnić kursantom pełne zrozumienie przekazywanych informacji.

Szkolenie może być prowadzone tylko przez Instruktora OTDL, którego imię i nazwisko oraz numer OTDL powinien być podane na formularzu rejestracyjnym oraz egzaminacyjnym.

Instruktor OTDL może szkolić samodzielnie maksymalnie 6 kursantów.

Instruktor OTDL może szkolić maksymalnie 10 kursantów jeśli korzysta z pomocy asystenta. Asystent powinien posiadać uprawnienia na poziomie co najmniej technika dostępu linowego P2. Asystent z kwalifikacjami poziomu P2 może asystować przy szkoleniu 2 osób ubiegających się o P1. Asystent z kwalifikacjami poziomu P3 może asystować przy szkoleniu 4 osób ubiegających się o P3, P2, P1. Jego imię i nazwisko oraz numer OTDL powinny również być podane na formularzu rejestracyjnym oraz egzaminacyjnym.

Egzaminator podczas jednego egzaminu może przeegzaminować maksymalnie 10 osób.

W jednym dniu egzaminator może przeprowadzić nie więcej niż jeden egzamin.

MIEJSCE SZKOLENIA I EGZAMINU

Miejsce szkolenia i egzaminu powinno spełniać następujące wymagania:

- a/ punkty kotwiczące powinny mieć wytrzymałość min. 12 kN (zalecane 15 kN),
- b/ liny powinny być zakotwione tak, aby w pionowym zawisie miały min. 6 m długości,
- c/ powinna być konstrukcja umożliwiająca przeprowadzenie wspinania z podwójnymi linkami bezpieczeństwa,
- d/ powinna być konstrukcja umożliwiająca przeprowadzenie ćwiczenia z pokonania krawędzi,
- e/ powinny być punkty do przeprowadzenia ćwiczeń z techniki sztucznych ułatwień w poziomie po punktach stałych,
- f/ powinny być punkty do przeprowadzenia ćwiczeń z techniki sztucznych ułatwień w poziomie na punktach przesuwnych,
- g/ powinny być punkty do przeprowadzenia ćwiczeń z techniki sztucznych ułatwień w pionie o wysokości min. 4 m,
- h/ punkty kotwiczące powinny być zlokalizowane tak, aby było możliwe zainstalowanie poziomych i skośnych lin napiętych, tzw. „tyrolek”,
- i/ punkty kotwiczące powinny być tak zlokalizowane, aby było możliwe przeprowadzenie ćwiczeń z budowy stanowisk, przeprowadzania ratownictwa,
- j/ punkty kotwiczące powinny być tak zlokalizowane, aby było możliwe przeprowadzania ćwiczeń związanych z pokonaniem odciaгу pojedynczego i podwójnego, stanowiska przepinkowego małego i dużego,
- k/ w miejscu szkolenia powinna znajdować się wystarczająca ilość stanowisk, aby kursanci mogli wykonywać ćwiczenia.

RODZAJE I CZAS TRWANIA SZKOLENIA

Szkolenia są podzielone na 3 kategorie: podstawowe, przypominające oraz odświeżające.

Szkolenie podstawowe to zorganizowany trening na poziom 1, 2 i 3, na którym kandydat pojawia się pierwszy raz. Powinno trwać minimum 4 dni po 8 godzin lekcyjnych.

Szkolenie podstawowe kończy się egzaminem przeprowadzanym przez egzaminatora OTDL.

Egzamin powinien odbyć się piątego dnia.

Szkolenie przypominające jest to zorganizowany trening na poziom 1, 2 i 3, na którym kandydat pojawia się kolejny raz w celu przedłużenia ważności certyfikatu na poziomie, który posiada.

Kandydat do dnia egzaminu musi posiadać aktualny certyfikat.

Szkolenie przypominające powinno trwać minimum 4 dni po 8 godzin lekcyjnych.

Szkolenie przypominające kończy się egzaminem przeprowadzanym przez egzaminatora OTDL.

Egzamin powinien odbyć się piątego dnia.

Szkolenie odświeżające jest zorganizowanym treningiem dla posiadaczy certyfikatów poziomu 1 i 2, którzy mieli przerwę dłuższą niż 6 miesięcy w wykonywaniu prac technikami dostępu linowego. Celem tego szkolenia jest upewnienie się, że pracownicy pamiętają i rozumieją zasady bezpiecznej pracy na wysokości w dostępie linowym oraz potrafią wykonać poprawnie wszystkie wymagane dla danego poziomu manewry.

Szkolenie odświeżające powinno trwać co najmniej 6 godzin lekcyjnych. Instruktor prowadzący szkolenie może podjąć decyzję o jego przedłużeniu jeśli stwierdzi, że kursant nie posiada odpowiedniej wiedzy i umiejętności.

Informacja o szkoleniu musi być zapisana w książce pracy uczestnika i potwierdzona podpisem instruktora, który je przeprowadził i potwierdza, że uczestnik posiada wiedzę oraz umiejętności odpowiednie dla

danego poziomu. Jeżeli instruktor stwierdza brak wystarczającej wiedzy oraz umiejętności nie dokonuje wpisu odświeżającego.

Szkolenie odświeżające nie kończy się egzaminem!

EGZAMIN

Egzamin na wszystkie poziomy podstawowe OTDL może przeprowadzać jedynie osoba posiadająca uprawnienia egzaminatora OTDL.

Egzamin nie może być przeprowadzany w dniu szkolenia. Powinien być przeprowadzony po odbyciu przez kandydatów pełnego szkolenia.

Egzamin powinien być przeprowadzony następnego dnia po ostatnim szkoleniu. W sytuacjach wyjątkowych dopuszcza się przeprowadzenie egzaminu w dniach późniejszych, ale nie później niż 30 dni po ostatnim dniu szkolenia.

Egzamin powinien być prowadzony przez niezależnego egzaminatora. Najlepiej jeśli egzaminator nie będzie pracownikiem jednostki szkolącej. Jeśli nie jest to możliwe, dopuszcza się przeprowadzenie egzaminu przez egzaminatora zatrudnionego w jednostce szkolącej, ale nie może on wcześniej uczestniczyć w szkoleniu kandydata poprzedzającym bezpośrednio egzamin. Dotyczy to również szkoleń innych systemów realizowanych podczas trwania danego szkolenia OTDL, które ma zakończyć się egzaminem przeprowadzonym przez tego egzaminatora.

Niezależny egzamin pozwala obiektywnie ocenić wiedzę i umiejętności kandydata.

Egzamin składa się z dwóch części: egzaminu teoretycznego oraz egzaminu praktycznego.

Egzamin teoretyczny składa się z 20 pytań testowych jednokrotnego wyboru dla poziomu 1. 20 pytań wielokrotnego wyboru oraz 10 pytań opisowych dla poziomu 2. 20 pytań wielokrotnego wyboru, 10 pytań opisowych oraz wypełnionej oceny ryzyka, planu BIOZ dla poziomu 3.

Egzamin teoretyczny może zostać przeprowadzony ostatniego dnia szkolenia przez instruktora po wcześniejszym uzgodnieniu tego faktu z egzaminatorem. Egzaminator ma obowiązek sprawdzić testy kandydatów przed dopuszczeniem ich do części praktycznej.

Egzamin praktyczny musi obejmować wszystkie elementy wskazane w formularzu egzaminacyjnym dla danego poziomu.

Po zakończeniu egzaminu praktycznego, egzaminator powinien poinformować kursanta o ocenie i udzielić kursantowi informacji dotyczących jego egzaminu. Kandydat zobowiązany jest podpisać formularz egzaminacyjny dla potwierdzenia akceptacji oceny.

Kandydatowi, który nie zgadza się z otrzymaną oceną przysługuje odwołanie do Komisji Szkoleniowej w terminie 7 dni od dnia egzaminu. Odwołanie powinno mieć formę pisemną i być przekazane zarządowi OTDL za pomocą listu poleconego wysłanego na adres biura OTDL lub za pomocą e-maila. Komisja Szkoleniowa na podstawie otrzymanych informacji podejmie decyzję w ciągu 14 dni roboczych od daty wpłynięcia pisma lub przesłania e-maila z odwołaniem i przekaże ją do zarządu OTDL, a ten niezwłocznie powiadomi kursanta w sposób analogiczny do otrzymania odwołania.

Egzaminator zobowiązany jest sprawdzić, czy wszystkie pola na formularzu egzaminacyjnym zostały wypełnione.

Szkolenie jest ważne przez 30 dni. Dla kandydata, który nie zaliczył pozytywnie egzaminu lub nie mógł się stawić na egzaminie. Kandydat z zaświadczeniem o odbyciu kursu w tym czasie może zdać egzamin w

dowolnym ośrodku OTDL. Po upływie tego terminu, kandydat musi przejść ponowne pełne 4 dniowe szkolenie.

KRYTERIA EGZAMINACYJNE I SYSTEM OCEN

System ocen powinien zostać objaśniony przed przystąpieniem kursanta do egzaminu. Każda część formularza egzaminacyjnego, istotna dla danego poziomu powinna zostać wypełniona w następujący sposób:

P – w przypadku wykonania ćwiczenia prawidłowo (P = pozytywny)

MB – w przypadku wykonania ćwiczenia z maksymalnie dwoma drobnymi błędami (MB = dopuszczający)

N – w przypadku wykonania ćwiczenia z błędem dyskwalifikującym lub trzema drobnymi błędami (N = negatywny)

Popelnienie przez kandydata w trakcie egzaminu jednego błędu dyskwalifikującego lub trzech błędów drobnych powoduje zakończenie egzaminu z wynikiem negatywnym.

Ocena z egzaminu powinna zostać zaznaczona na formularzu egzaminacyjnym poprzez zakreślenie jednej z opcji:

Niedostateczny (2) – egzamin zaliczony negatywnie

Dostateczny (3) – egzamin zaliczony pozytywnie

Dobry (4) – egzamin zaliczony pozytywnie

Bardzo dobry (5) – egzamin zaliczony pozytywnie

Celujący (6) – egzamin zaliczony pozytywnie

Błędy dyskwalifikujące:

a/ tylko jeden punkt wpięcia,

b/ nieumiejętność lub niemożliwość wykonania ćwiczenia,

c/ rażąco długi czas wykonania ćwiczenia,

d/ brak odpowiedniego przyrządu asekuracyjnego, powodujący, w razie uszkodzenia sprzętu niekontrolowane wahadło,

e/ niebezpiecznie zapięta uprząż,

f/ lonże związane lub przymocowane w niebezpieczny sposób,

g/ brak kasku podczas wykonywania ćwiczeń,

h/ istotne łączniki źle zapięte lub niezabezpieczone,

i/ niewłaściwe użycie sprzętu powodujące jego uszkodzenie,

j/ niekontrolowany zjazd podczas ratownictwa,

k/ przyrząd zjazdowy niewłaściwie wpięty i użyty,

l/ przyrząd asekuracyjny niewłaściwie wpięty i użyty,

m/ podejście do krawędzi bez wymaganej asekuracji,

n/ niekontrolowane, duże wahadło powodujące zagrożenie dla ludzi bądź sprzętu,

o/ duży luz na linie asekuracyjnej pomiędzy przyrządem asekuracyjnym, a stanowiskiem,

p/ poważne zagrożenie bezpieczeństwa.

Ostateczna interpretacja należy do egzaminatora. Wszystkie wątpliwości powinny zostać zanotowane przez egzaminatora na formularzu egzaminacyjnym i omówione z kandydatem.

Błędy drobne:

- a/ niezabezpieczony przyrząd zjazdowy połączony brakiem kontroli wolnego końca liny wychodzącego z przyrządu,
- b/ niezabezpieczone łączniki,
- c/ upuszczenie ważnego elementu sprzętu,
- d/ niewłaściwe założenie ochrony liny,
- e/ niezastosowanie dodatkowego tarcia kiedy jest wymagane,
- f/ niedopasowana uprząż,
- g/ niezapięty pasek podbródkowy kasku,
- h/ brak ważnego elementu sprzętu niezbędnego do wykonania ćwiczenia,
- i/ splątanie lin,
- j/ niewielki luz na linie asekuracyjnej pomiędzy przyrządem asekuracyjnym a stanowiskiem,
- k/ wykorzystanie lonży przy współczynniku odpadnięcia większym niż 1 a mniejszym niż współczynnik 2,
- l/ poluzowana lina pomiędzy piersiowym przyrządem zaciskowym a stanowiskiem,
- m/ przeciąganie ćwiczenia w czasie,
- n/ zastosowanie nieprawidłowych lub niedemonstrowanych technik,
- o/ spowodowanie małego niekontrolowanego wahadła.

Ostateczna interpretacja należy do egzaminatora. Wszystkie wątpliwości powinny zostać zanotowane przez egzaminatora na formularzu egzaminacyjnym i omówione z kandydatem.

W razie pojawienia się drobnych niedociągnięć lub, gdy kandydat wykonuje ćwiczenia w sposób niepewny, egzaminator powinien dodatkowo upewnić się czy kandydat rozumie zasady wykonywania manewru poprzez zadanie dodatkowych pytań lub poproszenie o powtórzenie ćwiczenia.

Egzaminator ma obowiązek podania kandydatowi powodów niezaliczenia egzaminu lub otrzymania obniżonej oceny. Wyjaśnienia powinny być zapisane również na formularzu egzaminacyjnym.

Jeśli kandydat nie zaliczył egzaminu, egzaminator powinien określić, czy kandydat potrzebuje dodatkowego szkolenia i w wymiarze ilu dni. Zalecenia te powinny zostać zapisane na formularzu egzaminacyjnym.

Kandydat przystępujący ponownie do egzaminu powinien przedstawić formularz egzaminacyjny z niezaliczonego egzaminu.

VII PROCEDURY ADMINISTRACYJNE

DOKUMENTY OTRZYMYWANE PRZEZ KANDYDATA

FORMULARZ EGZAMINACYJNY

Formularz egzaminacyjny zostaje sporządzony w czterech kopiach. Oryginał otrzymuje kandydat. Po jednej kopii otrzymuje egzaminator, jednostka organizująca szkolenie oraz biuro OTDL.

Po zakończeniu egzaminu kandydat otrzymuje formularz egzaminacyjny wypełniony przez egzaminatora oraz podpisany przez kandydata. Formularz egzaminacyjny jest tymczasowym certyfikatem potwierdzającym uzyskanie kwalifikacji na poziom, na który kandydat zdawał. Certyfikat jest ważny przez 30 dni od daty wystawienia. W tym czasie do kandydata powinny zostać przesłane: certyfikat, karta oraz dziennik prac. Na dokumentach tych będzie indywidualny numer kandydata.

W przypadku, gdyby niemożliwe było dostarczenie dokumentów do kandydata w terminie 30 dni, powinien on wystąpić do ośrodka szkolącego o ponowne wypisanie formularza egzaminacyjnego na kolejne 30 dni. Kandydatom, którzy posiadają już dziennik prac, egzaminator powinien wpisać w nim zdanie egzaminu.

CERTYFIKAT

Certyfikat potwierdzający uzyskanie kwalifikacji wystawiany jest przez biuro OTDL. Na certyfikacie znajdują się dane personalne posiadacza, informacje o poziomie kwalifikacji, data uzyskania kwalifikacji oraz termin ich ważności. Na certyfikacie znajduje się numer indywidualny OTDL przyznany posiadaczowi. Na rewersie certyfikatu znajduje się kopia formularza egzaminacyjnego z zaznaczoną oceną oraz zaznaczonymi wykonanymi na egzaminie ćwiczeniami.

Certyfikat jest wystawiany w wersji dwujęzycznej polsko-angielskiej.

KARTA

Osoba, która zaliczyła egzamin pozytywnie otrzymuje kartę plastikową z potwierdzeniem jego kompetencji. Jest to forma certyfikatu, którą osoba może mieć zawsze przy sobie. Karta zawiera takie same dane jak certyfikat z wyjątkiem kopii formularza egzaminacyjnego. Dodatkowo jest na niej zdjęcie posiadacza certyfikatu.

Karta wystawiana jest w wersji dwujęzycznej polsko-angielskiej.

DZIENNIK PRAC

Dziennik prac wydawany jest przez biuro OTDL. W dzienniku znajdują się dane personalne kandydata, jego numer indywidualny OTDL oraz zdjęcie.

W dzienniku pracownik powinien dokumentować swoje doświadczenie związane z wykonywaniem prac metodą dostępu linowego.

Dziennik prac jest jednym z dokumentów, który kandydat powinien przedstawić przed przystąpieniem do szkolenia na kolejny poziom do weryfikacji jednostce szkolącej.

Na doświadczenie składają się godziny przepracowane we wszystkich metodach dostępu linowego, poręczowanie, budowanie stanowisk, prace związane z kontrolą sprzętu używanego do dostępu linowego, prowadzenie szkoleń z dostępu linowego oraz egzaminowanie.

Na doświadczenie nie składa się sportowa aktywność, taka jak np.: wspinaczka, speleologia, praca w parkach linowych, czy ratownictwo górskie.

Dziennik prac wydawany jest po pierwszej rejestracji w OTDL. W razie zapelnienia wszystkich stron dziennika lub jego utraty należy kontaktować się z biurem organizacji w celu otrzymania kolejnego dziennika.

NUMER INDYWIDUALNY

Numer indywidualny nadawany jest każdemu nowo zarejestrowanemu posiadaczowi certyfikatu OTDL.

Numer indywidualny składa się z 3 głównych części:

Przykład: P1/15000

Gdzie:

P1 - oznacza aktualnie posiadany poziom OTDL i ta część jest zmienna wraz ze zmianą poziomu certyfikacji posiadacza.

15 – pierwsze dwie cyfry po ukośniku oznaczają rok pierwszej rejestracji posiadacza w OTDL (15 = 2015). Ta część numeru jest niezmienna.

000 – oznaczają kolejną osobę zarejestrowaną w danym roku. O przyznaniu kolejnego numeru decyduje kolejność zgłoszeń. Ta część numeru jest niezmienna.

Jeśli posiadacz nr P1/15000 zdobędzie uprawnienia poziomu P2 jego nr na dokumentach ulegnie zmianie na P2/15000. W przypadku uzyskania uprawnień poziomu 3 numer zmieni się na P3/15000.

Numer indywidualny instruktora OTDL zostaje poszerzony o literę I na końcu numeru.

Przykład: P3/15000/I

Numer indywidualny egzaminatora OTDL zostaje poszerzony o literę E na końcu numeru.

Przykład: P3/15000/E

Numer indywidualny raz na zawsze zostaje przypisany danemu posiadaczowi i nie będzie nigdy ponownie wprowadzany dla innej osoby. Nawet po kilku latach od utraty uprawnień osoba ponownie ubiegająca się o certyfikat powinna podać swój numer indywidualny. Jeśli go nie pamięta powinna zaznaczyć to w formularzu rejestracyjnym, a biuro odszuka go i wyda posiadaczowi nowe dokumenty z jego pierwszym numerem indywidualnym OTDL.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE SZKOLENIA I EGZAMINOWANIA

Kandydaci na poziom 2 powinni również umieć wszystkie zagadnienia i manewry na poziom 1, kandydaci na poziom 3 powinni również umieć wszystkie zagadnienia i manewry na oba niższe poziomy.

ZAKŁADANIE I DOPASOWANIE WYPOSAŻENIA OSOBISTEGO

Kandydaci na wszystkie poziomy muszą zaprezentować praktyczną umiejętność ubrania się oraz dopasowania do siebie sprzętu osobistego.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - kandydat ubiera i dopasowuje sprzęt przy egzaminatorze, prawidłowo powinien dopiąć poszczególne przyrządy do uprzęży.

Poziom 2 i 3 - kandydaci powinni ubrać i dopasować sprzęt przy egzaminatorze. Podczas wykonywania manewrów na linach powinni zademonstrować prawidłowe wspinanie oraz umiejscowienie na uprzęży dodatkowych elementów wyposażenia.

KONTROLA WYPOSAŻENIA OSOBISTEGO PRZED UŻYCIEM

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni mieć wiedzę oraz umiejętności pozwalające im prawidłowo zidentyfikować poprawność założenia oraz funkcjonowania sprzętu do pracy na wysokości.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - kandydat powinien mieć podstawową wiedzę na temat kontroli bieżącej sprzętu. Jakie uszkodzenia powodują wycofanie sprzętu z użytkowania. Jak przeprowadzić kontrolę działania sprzętu.

Poziom 2 - kandydat powinien mieć dodatkowo wiedzę na temat dokumentacji przeglądowej sprzętu.

Poziom 3 - kandydat powinien posiadać dokładną wiedzę na temat przeprowadzania kontroli okresowych sprzętu, umieć tworzyć i wypełniać taką dokumentację. Podczas egzaminu teoretycznego powinien dokonać przeglądu co najmniej jednego elementu wyposażenia i zapisać jej wyniki na karcie przeglądu.

PRZYRZĄDY ASEKURACYJNE, ZJAZDOWE I DO PODCHODZENIA

Znajomość przyrządów asekuracyjnych, zjazdowych i do podchodzenia u kandydatów na wszystkie poziomy powinna obejmować: sposoby ich montażu i demontażu, blokowania i odblokowywania na linie. Wiedzę jakie lonże (absorbery, taśmy itp.) współpracują z nimi, czy mogą być używane podczas działań ratowniczych do asekuracji dwóch osób, na jakich linach mogą być używane.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 i 2 - kandydat powinien mieć wiedzę oraz umiejętności w zakresie przyrządów, na których był szkoleny.

Poziom 3 - kandydat powinien mieć wiedzę z zakresu najczęściej spotykanych w pracy przyrządów, niekoniecznie tych które były używane podczas szkolenia.

WIAZANIE WĘZŁÓW

Kandydaci powinni prezentować znajomość węzłów, ich poprawnego nazewnictwa i zastosowania, wiązania oraz prawidłowego ułożenia lin w węzle.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - kandydat powinien zaprezentować własnoręcznie wykonane węzły na lonżach, własnoręcznie zawiązać węzły symulujące odseparowanie uszkodzonego odcinka liny.

Poziom 2 - kandydaci powinni zaprezentować umiejętność właściwego doboru węzłów do typu stanowiska jakie mają zbudować oraz ich poprawne wykonanie na dowolnym odcinku liny.

Poziom 3 - kandydat powinien znać dodatkowo węzły, które "są bardziej odpowiednie do systemów, gdzie powstają większe niż standardowe siły (np. 9 i 10)", węzły do łączenia lin.

BUDOWA STANOWISKA PODSTAWOWEGO

Jest to najprostsza forma zakotwienia lin do punktu strukturalnego lub do znajdujących się blisko siebie punktów kotwiczących. Kandydaci na wszystkie poziomy powinni wykonać takie stanowisko.

BUDOWA STANOWISKA TYPU „Y”

Stanowisko „Y” ma na celu zamocowanie liny do dwóch punktów kotwiczących w celu rozłożenia obciążenia na oba punkty i/lub pozycjonowania liny. Ze względu na odległość pomiędzy punktami dzielimy stanowiska typu „Y” na małe (wąskie) i duże (szerokie). O małym stanowisku typu „Y” mówimy, gdy odległość pomiędzy punktami kotwiczącymi nie przekracza 1,5 m w poziomie. Jest to stanowisko dwupunktowe. Jeśli odległość pomiędzy punktami jest większa niż 1,5 m mówimy o stanowisku dużym. Stanowisko duże wymaga wpięcia liny po każdej stronie do dwóch punktów kotwiczących. Jest to stanowisko czteropunktowe.

Szkolenie i egzamin

Poziom 1 - kandydat powinien umieć zbudować małe stanowisko typu „Y” na punktach dostępnych z poziomu ziemi.

Poziom 2 - kandydat powinien umieć zbudować małe stanowisko typu „Y” zarówno na ziemi jak i wisząc na liniach (np.: budując stanowisko przepinkowe). Kandydat powinien umieć zbudować duże stanowisko typu „Y” zarówno na ziemi jak i wisząc na linach.

Poziom 3 - kandydat powinien umieć zbudować różne warianty małego i dużego stanowiska typu „Y” (również wersję stanowiska na 3 punktach).

SPOSOBY OCHRONY LIN I TAŚM STANOWISKOWYCH

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni wykazać się wiedzą z zakresu prawidłowej ochrony lin oraz taśm stanowiskowych przed ich uszkodzeniem.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - kandydaci powinni wiedzieć jakie czynniki zagrażają linom i taśmom oraz jak ich unikać. Kandydaci powinni zaprezentować prawidłowe zakładanie osłon podczas wykonywania manewrów - pokonanie krawędzi oraz pokonanie osłony na wiszącej linie.

Poziom 2 i 3 - kandydaci w trakcie ćwiczeń praktycznych powinni wykazać się wiedzą oraz umiejętnościami w zakresie ochrony lin, takich jak budowa przepinek, odciągów itp.

PAKOWANIE, ZWIJANIE LIN

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni posiadać wiedzę i umiejętności z zakresu przygotowania lin do ich użycia. Powinni umieć „zbuchtować” linę oraz ją „zworować”.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - kandydat powinien pokazać sposób „zworowania” oraz zwijania liny w celach transportowych.

Poziom 2 i 3 - kandydaci powinni podczas wykonywania ćwiczeń pokazać właściwe zarządzanie linami m.in. poprzez ich właściwe przygotowanie do użycia np. poprzez ich „zworowanie” tak, aby nie narażać lin na splątanie oraz niepotrzebne uszkodzenia podczas wykonywania ćwiczeń.

ZJAZD

Szkolenie i egzamin:

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni zaprezentować umiejętność wykonania prawidłowego zjazdu po linie samodzielnie oraz z poszkodowanym podczas ratownictwa. Kandydaci powinni w sposób praktyczny udowodnić, że opanowali tę technikę i potrafią kontrolować zjazd, prawidłowo blokować przyrząd kiedy jest

to wymagane, posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie zwiększania tarcia oraz prawidłowego przekierowywania liny na przyrządzie kiedy jest to wymagane.

PODCHODZENIE

Szkolenie i egzamin:

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni zaprezentować umiejętność podchodzenia po linie. Kandydaci powinni w sposób praktyczny udowodnić, że potrafią płynnie poruszać się po linie ze szczególnym uwzględnieniem kontroli napięcia liny pomiędzy ręcznym i piersiowym przyrządem zaciskowym.

ZAMIANA Z PODCHODZENIA DO ZJAZDU I ODWROTNI

Szkolenie i egzamin:

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni zaprezentować umiejętność płynnego przejścia ze zjazdu do podchodzenia i z podchodzenia do zjazdu kiedy wiszą na linie bez kontaktu z konstrukcją, która może ułatwić tę czynność. Powinni pokazać praktycznie, że pamiętają o odpowiednich odległościach i kolejności wpinania przyrządów do liny.

SCHODZENIE PO LINIE NA PRZYRZĄDACH ZACISKOWYCH

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni umieć posługiwać się swoimi przyrządami zaciskowymi tak aby mogli obniżyć swoje położenie na linie bez wykorzystania przyrządu zjazdowego.

Szkolenie i egzamin:

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni na linach zejść odcinek min. 2 m. Powinni prawidłowo obchodzić się ze swoimi przyrządami zaciskowymi tak, aby nie doszło do ich przypadkowego wypięcia z liny. Powinni zwracać uwagę na potencjalne uszkodzenie liny zębami przyrządów zaciskowych.

PODCHODZENIE PO LINIE NA PRZYRZĄDZIE ZJAZDOWYM

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni umieć podejść na krótkich odcinkach na swoim przyrządzie zjazdowym użytym wraz z ręcznym przyrządzie zaciskowym.

Szkolenie i egzamin:

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni podejść na przyrządzie zjazdowym odcinek min. 2 m. Podczas podchodzenia powinni zachować prawidłową kontrolę nad liną wychodzącą z przyrządu zjazdowego oraz prawidłową kontrolę nad blokadą przyrządu zjazdowego.

POKONANIE WĘZŁA

Węzły zawiązane na linach, na ich częściach wykorzystywanych do poruszania się mogą pojawić się jedynie jako tymczasowe odizolowanie uszkodzonego w trakcie pracy odcinka liny. Należy wyjaśnić kandydatom na wszystkie poziomy, że podczas wykonywania pracy nie łączymy standardowo lin ze sobą dla zwiększenia ich długości z uwagi na potencjalne problemy podczas zwożenia uszkodzonego przez połączone liny.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 i 2 – kandydat powinien wykazać się umiejętnością zawiązania odpowiednich węzłów na wiszących linach oraz pokonania ich zarówno podczas zjazdu jak i podchodzenia. Węzły podczas ćwiczenia powinny znajdować się na obu linach (lina robocza i lina asekuracyjna).

Poziom 3 – kandydat powinien zademonstrować umiejętność przejechania przez węzły na linach wraz z uszkodzonym.

Kandydat powinien zademonstrować umiejętność opuszczenia uszkodzonego z przepięciem przyrządu zjazdowego oraz asekuracyjnego przez węzły na linach.

TRANSFER

Transferem nazywamy manewr polegający na przepięciu się z jednego kompletu lin na drugi. Ze względu na odległość dzielącą komplety lin od siebie dzielimy transfery na małe (wąskie) i duże (szerokie). O małym transferze mówimy, gdy odległość pomiędzy linami zwisającymi pionowo nie przekracza 1,5 m. Powyżej 1,5 m odległości mówimy o transferze dużym. Ze względu na potencjalne możliwe wahadło związane z uszkodzeniem jednej z lin w transferze dużym, pracownik powinien być podpięty jednocześnie do 4 lin – po jednej linii roboczej i asekuracyjnej z każdej strony. W transferze małym jeśli obciążone są dwie liny robocze (po jednej z każdej strony) możliwe jest przepięcie przyrządu asekuracyjnego na nową linię (pozostanie w dwóch punktach).

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 – kandydat powinien pokazać umiejętność pokonania transferu małego oraz dużego zarówno odpuszczając się z jednego zestawu lin jak i zachowując stałą wysokość przemieszczania.

Poziom 2 – kandydat powinien pokazać umiejętność pokonania transferu dużego wraz z poszkodowanym. Kandydat powinien pokazać umiejętność uratowania poszkodowanego wiszącego w transferze na stronę lin, w które wpięte są przyrządy zaciskowe poszkodowanego.

Poziom 3 – kandydat powinien pokazać umiejętność uratowania poszkodowanego, wiszącego w dużym transferze na stronę lin, w które wpięty jest przyrząd zjazdowy poszkodowanego.

POKONANIE OCHRONY LINY

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni sobie zdawać sprawę, że ochrona lin jest jedną z najważniejszych powinności pracownika dostępu linowego.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - w trakcie szkolenia powinni być nauczeni zakładania lekkich osłon materiałowych na liny i pokonywania ich bez konieczności odpinania systemu mocowania osłony z liny.

Kandydat powinien pokazać umiejętność pokonania zamocowanych na linach osłon oraz ich prawidłowego zapięcia na linie i umiejscowienia tak, aby chroniły liny przed uszkodzeniem.

PRZEPINKA

Przepinka służy do zmiany miejsca przebiegu liny, ominięcia zagrożenia dla liny oraz podzielenia liny na krótsze niezależne odcinki m.in. w celu ograniczenia wydłużenia liny. Ze względu na odległość między punktami stanowiskowymi liczoną w poziomie, przepinki dzielimy na małe (wąskie) i duże (szerokie). O małym stanowisku przepinkowym mówimy, gdy odległość pomiędzy linami zwisającymi pionowo nie przekracza 1,5 m. Powyżej 1,5 m odległości mówimy o stanowisku przepinkowym dużym.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 – kandydat powinien wykazać się umiejętnością pokonania stanowiska przepinkowego małego.

Poziom 2 – kandydat powinien wykazać się umiejętnością pokonania stanowiska przepinkowego małego oraz dużego. Kandydat powinien umieć zbudować stanowisko przepinkowe małe oraz duże. Kandydat powinien umieć zbudować duże stanowisko przepinkowe zarówno na ziemi jak i wisząc na linach. Kandydat musi pokazać umiejętność pokonania stanowiska przepinkowego małego z poszkodowanym.

Poziom 3 – kandydat powinien zademonstrować umiejętność pokonania z poszkodowanym dużego stanowiska przepinkowego oraz ratowanie poszkodowanego, który zawisł w pętli dużego stanowiska przepinkowego.

ODCIĄGI

Odciaży służą do zmiany miejsca przebiegu obu lin. Budujemy je z dwóch powodów: zmiany pozycji liny, aby technik miał łatwiejszy dostęp do miejsca pracy oraz, aby odsunąć od zagrożenia liny narażone na uszkodzenie. Z tego powodu odciaży dzielimy na pojedyncze oraz podwójne.

ODCIĄG POJEDYNCZY- nie powinien przesunąć przebiegu lin o więcej niż 1,5 m licząc od punktu zakotwienia. Odciaż nie powinien powodować odchylenia lin od pionu o więcej niż 20 stopni. Odciaż może być założony z punktów, które nie mają pełnej wytrzymałości stanowiska asekuracyjnego i tylko w takich miejscach, gdzie po „zerwaniu” odciaży pracownik dostępu linowego ani liny nie będą narażone na uszkodzenie.

ODCIĄG PODWÓJNY – budujemy jako formę ochrony liny. Odciaż musi składać się z dwóch taśm/lin zakotwionych do punktów stanowiskowych o pełnej wytrzymałości. Odciaż podwójny może przesunąć przebieg lin o więcej niż 1,5 m oraz odchylić lin od pionu o kąt większy niż 20 stopni.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 – kandydat powinien zademonstrować umiejętność pokonania odciaży pojedynczego jak i podwójnego w górę i w dół.

Poziom 2 – kandydat powinien zademonstrować umiejętność budowy odciaży pojedynczego oraz podwójnego zarówno na ziemi jak i wisząc na linach oraz pokonania odciaży w górę i w dół. Kandydat powinien umieć wykonać zjazd z uszkodzonym przez odciaż pojedynczy.

Poziom 3 – kandydat powinien umieć wykonać zjazd z uszkodzonym przez odciaż podwójny.

POKONANIE KRAWĘDZI

Pokonanie krawędzi, przez którą przechodzą liny jest jedną z najważniejszych umiejętności jakie powinien posiadać pracownik dostępu linowego. Liny powinny przechodzić bezpośrednio przez krawędź powierzchni, na której pracownik stoi stopami. Na linach powinny się znajdować, osłony lub inne środki ochrony liny przed przetarciem, zamykane ochrony z tworzyw sztucznych.

Szkolenie i egzamin:

Kandydaci na wszystkie poziomy powinni zademonstrować umiejętności bezpiecznego pokonania krawędzi zarówno podczas zjazdu jak i podczas wychodzenia przez nią. Kandydaci powinni zademonstrować bezpieczne poruszanie się przy krawędzi.

TECHNIKA SZTUCZNYCH UŁATWIEŃ

Techniką sztucznych ułatwień (tzw. „hakówką”) nazywamy poruszanie się po konstrukcjach pionowych i poziomych, kiedy pracownik używa jako liny asekuracyjne oraz robocze swoje lonże. Podczas przemieszczania się techniką sztucznych ułatwień po punktach kotwiczących zamocowanych na stałe, odległość pomiędzy punktami nie powinna być większa niż 0,5 m.

Podczas poruszania się techniką sztucznych ułatwień za pomocą przesuwnych zaczepów kandydat powinien mieć do pokonania co najmniej jedną przeszkodę na drodze przez którą musi się przebiegać.

Kandydat w tych technikach powinien wykazać się uwagą oraz właściwą kontrolą kolejności przepinania lonży, tak aby zawsze był wpięty do co najmniej dwóch niezależnych punktów kotwiczących.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 – kandydat powinien pokazać umiejętność poruszania się w poziomie techniką sztucznych ułatwień zarówno po punktach stałych jak i przesuwnych.

Poziom 2 – kandydat powinien pokazać umiejętność przepinania się po punktach stałych w pionie ze szczególnym zwróceniem uwagi na współczynnik odpadnięcia.

Kandydat powinien zademonstrować umiejętność uwolnienia uszkodzonego wiszącego na długich lonżach w dowolnej sytuacji przemieszczania się za pomocą techniki sztucznych ułatwień (pionowa,

pozioma, na punktach stałych lub przesuwnych). Kandydat powinien umieć opuścić poszkodowanego na dodatkowych linach jak i zjechać wraz z nim.

Poziom 3 – kandydat powinien umieć uwolnić poszkodowanego z dowolnej sytuacji w technice sztucznych ułatwień – patrz także „krótkie wpięcie”.

KRÓTKIE WPIĘCIE

W tej technice ratowania poszkodowany wpięty jest bezpośrednio do punktu kotwiczącego za pomocą 2 łączników. Ratownik nie może do ratowania wykorzystywać żadnych punktów ani elementów konstrukcyjnych położonych powyżej wspomnianego punktu kotwiczącego. Technika ta ma na celu sprawdzenie umiejętności radzenia sobie ratownika w trudnej sytuacji oraz nauczenie nadzorującego unikania takich sytuacji ze względu na trudność wykonania ratowania.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 i 2 – nie dotyczy.

Poziom 3 – kandydat powinien zademonstrować umiejętność uwolnienia poszkodowanego z „krótkiego wpięcia” w technice sztucznych ułatwień po stałych punktach (pionowa i pozioma).

STANOWISKO ŻŁODZIEJSKIE

Stanowiskiem „żłodzijskim” nazywamy takie zamocowanie lin, gdzie możemy po zjechaniu po nich zdjąć je z punktów mocowania. Stanowisko powinno zostać zamocowane przez kandydata wiszącego na konstrukcji bez dostępu do punktów kotwiczących znajdujących się na dole.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - nie dotyczy.

Poziom 2 – kandydat powinien umieć zbudować stanowisko żłodzijskie z dwóch osobnych lin (jedno dla liny roboczej, drugie dla liny asekuracyjnej). Kandydat powinien wykazać się umiejętnością doboru długości lin. Kandydat powinien wykazać się umiejętnością ochrony liny przechodzącej dookoła konstrukcji.

Poziom 3 – kandydat powinien wykazać się umiejętnością budowy stanowiska żłodzijskiego przy użyciu jednej liny, z której wykonuje dwa stanowiska (jedno dla liny roboczej drugie dla liny asekuracyjnej).

UWALNIANIE POSZKODOWANEGO Z PRYZRZĄDU ZJAZDOWEGO

To sposób ewakuacji pracownika linowego z wysokości, który uległ wypadkowi, zawisł na swoim przyrządzie zjazdowym i/lub nie jest w stanie sam kontynuować przemieszczania się. Jest to metoda podstawowa i podczas szkolenia kładzie się nacisk, by kandydaci starali się wykonywać pracę wisząc głównie w przyrządzie zjazdowym.

Kandydaci powinni potrafić uwolnić pracownika z lin, dopiąć go do siebie i zjechać z nim w miejsce, gdzie możliwe byłoby udzielenie mu pierwszej pomocy.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 i 2 - kandydat powinien zademonstrować uwolnienie z lin i ewakuację pracownika ze zjazdu z sąsiedniego kompletu lin oraz z tych samych lin po podejściu do poszkodowanego z dołu i zwiezenie go na swoich przyrządach.

Poziom 3 - kandydat powinien zademonstrować zwiezenie poszkodowanego z wykorzystaniem jego przyrządów po podejściu do niego z dołu lub z góry.

UWALNIANIE POSZKODOWANEGO Z PRYZRZĄDÓW ZACISKOWYCH

To sposób ewakuacji pracownika, który uległ wypadkowi i zawisł w przyrządach zaciskowych i/lub nie jest w stanie sam kontynuować przemieszczania się.

Kandydaci powinni potrafić uwolnić pracownika z przyrządów zaciskowych i wykonać z nim zjazd w miejsce, gdzie może mu zostać udzielona pierwsza pomoc.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 – nie dotyczy.

Poziom 2 i 3 - kandydat powinien zademonstrować uwolnienie poszkodowanego z przyrządów zaciskowych i zwiezenie go na swoich przyrządach. Powinien umieć wykonać ewakuację pracownika ze zjazdu z sąsiedniego kompletu lin oraz z tych samych lin po podejściu do niego z dołu lub z góry.

WYCIĄGANIE POSZKODOWANEGO

To sposób ewakuacji pracownika, który uległ wypadkowi i zawisł na linach i/lub nie jest w stanie sam kontynuować przemieszczania się w sytuacji, gdy nie ma możliwości opuszczenia go w bezpieczne miejsce. Musi on zostać ewakuowany do góry przy pomocy dodatkowej liny oraz przyrządów zaciskowych z odpowiednio dobranym systemem bloczków i przyrządu asekuracyjnego.

Kandydat powinien zademonstrować umiejętność zbudowania układu do wyciągania z odpowiednim zyskiem mechanicznym i uniesienia oraz opuszczenia poszkodowanego tym samym układem.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 – na szkoleniu kandydat powinien zostać zapoznany z jedną dowolną metodą uwalniania poszkodowanego z przyrządu zaciskowego za pomocą gotowego systemu (nie jest to element egzaminu).

Poziom 2 i 3 - kandydat powinien zademonstrować umiejętność budowy odpowiedniego systemu do podnoszenia poszkodowanego, unieść go do wysokości stanowiska, a następnie opuścić (na linach poszkodowanego).

STANOWISKA ODPUSZCZANE

To sposób ewakuacji pracownika, który uległ wypadkowi i zawisł na linach i/lub nie jest w stanie sam kontynuować przemieszczania się w sytuacji, gdy jest możliwość opuszczenia go w bezpieczne miejsce.

Powinno być to zrealizowane za pomocą wcześniej zbudowanych stanowisk odpuszczanych przygotowanych z układem do wyciągania.

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - kandydat powinien zademonstrować umiejętność opuszczenia oraz podnoszenia poszkodowanego na wcześniej przygotowanym stanowisku odpuszczanym z układem wyciągowym.

Poziom 2 i 3 - kandydat powinien zademonstrować umiejętność budowy i obsługi odpowiedniego systemu do opuszczania i podnoszenia poszkodowanego.

ZJAZD Z POSZKODOWANYM PRZEZ STANOWISKO PRZEPINKOWE

Kandydat powinien zaprezentować umiejętność pokonania stanowiska przepinkowego z poszkodowanym, którego wcześniej uwolnił z przyrządu zaciskowego lub zjazdowego. Podczas tego manewru kandydat powinien pokazać umiejętność planowania działania (odpowiednia wysokość rozpoczęcia manewru w stosunku do stanowiska przepinkowego), odpowiednią kontrolę lin (liny nie splecione oraz nie przechodzące pomiędzy ratownikiem a poszkodowanym).

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - nie dotyczy.

Poziom 2 - kandydat powinien zademonstrować umiejętność pokonania małego stanowiska przepinkowego wraz z poszkodowanym.

Poziom 3 - kandydat powinien zademonstrować umiejętność pokonania dużego stanowiska przepinkowego wraz z uszkodzonym oraz uwolnienia uszkodzonego, który zawieszony w pętli dużego stanowiska przepinkowego na przyrządzie zjazdowym.

TRANSPORT WIELOKIERUNKOWY

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - nie dotyczy.

Poziom 2 i 3 - kandydat powinien zademonstrować umiejętność zbudowania i obsługi systemu do transportu wielokierunkowego, tzw. „metoda M”.

LINY NAPIĘTE „TYROLKA”

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - nie dotyczy.

Poziom 2 i 3 - kandydat powinien zaprezentować umiejętność budowania systemu lin napiętych (zarówno poziomo jak i ukośnie), pozycjonowania się na nich do pracy oraz wykorzystania ich do transportu i w działaniach ratowniczych.

AUTORATOWNICTWO ZESPOŁOWE

Kandydat powinien zaprezentować umiejętności polegające na wykonaniu złożonego układu ratowniczego. Egzaminator powinien dać kandydatowi do wykonania zadanie, którego czas planowania nie przekroczy 30 minut. Wykonanie zadania nie powinno przekroczyć 60 minut. Zadanie powinno obejmować użycie co najmniej trzech systemów (np.: potrójny transport wielokierunkowy, układ do wciągania lub opuszczania połączony z „tyrolkami” itp.).

Szkolenie i egzamin:

Poziom 1 - nie dotyczy.

Poziom 2 i 3 - wykonanie i ocena powinna obejmować cztery obszary:

1. Planowanie - kandydat powinien pokazać, że umie zaplanować zadanie zgodnie z obowiązującymi zasadami i oraz dobrą praktyką.
2. Zarządzanie zespołem - kandydat powinien odpowiednio dobrać i zlecać oraz w razie potrzeby modyfikować zadania innym pracownikom wysokościowym w zależności od ich poziomu umiejętności oraz doświadczenia.
3. Komunikacja - kandydat powinien ustalić sposoby komunikacji, a jeśli to potrzebne dodatkowo zapewnić odpowiednie środki do łączności oraz sprawnie prowadzić i moderować komunikację między poszczególnymi ratownikami podczas wykonywania zadania.
4. Dobór i wykorzystanie ekwipunku - kandydat powinien dobrać odpowiednie wyposażenie do zastosowania w poszczególnych elementach zadania ratowniczego, jak najlepsze ze względu na zasady wykorzystania znajomość ekwipunku przez innych ratowników oraz dobrą praktykę.